

SLOVENSKI NAROD.

Ishaja vsak dan, izvzemši ponedeljke in dneve po praznicah, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za celo leto 16 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za celo leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za en mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom se računa 10 kr. za mesec, 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kolikor poština iznaša. — Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer: Za Ljubljano za četrt leta 2 gld. 50 kr., po pošti prejemati za četrt leta 3 gld. — Za oznanila se plačuje od četristopne petit-vrste 6 kr., če se oznanilo enkrat tiska, 5 kr., če se dvakrat in 4 kr. če se tri- ali večkrat tiska.

Dopisi naj se izvole frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo je v Ljubljani v Franc Kolmanovej hiši št. 3 „gledališka stolba“. **Opravništvo**, na katero naj se blagovoljjo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne reči, je v „Narodni tiskarni“ v Kolmanovej hiši.

Vabilo na naročbo.

S koncem tega meseca poteče naročnina na prvo četrtletje. Prosimo gg. naročnike, da jo o pravem času ponové.

„Slov. Narod“ velja:

Za ljubljanske naročnike brez pošiljanja na dom:

Za pol leta	6 gld.	50 kr.
Za četrt leta	3 " 30 "	
Za en mesec	1 " 10 "	

Za pošiljanje na dom se računa 10 krajc. na mesec, 30 kr. za četrt leta.

S pošiljanjem po pošti velja:

Za pol leta	8 gld.	— kr.
Za četrt leta	4 " — "	
Za en mesec	1 " 40 "	

Za gospode učitelje na ljudskih šolah in za dijake velja znižana cena in sicer:

Za Ljubljano za četrt leta	2 gld. 50 kr.
Po pošti sprejemati " " 3 " — "	

Administracija „Slov. Naroda“.

Vzhodno vprašanje.

Že davno sem mislil bolj obširno pisati o tem vprašanji; ali prepričan sem bil, da po politiki Vašega čestitega lista ne sprejmete mojega članka, dokler ga ne potrjujejo zgodbe, suhe zgodbe — saj nekoliko. Ali ne zamerite, kratek biti nisem kos, ker stvar je zamotana — dovolite mi tedaj nekoliko več prostora.

I. zemeljska lega Bosnije, Serbije, rumunskih knježevin in Bulgarije je večidel taka, da ležijo na severni strani Balkana, na južni strani Avstrije. Reka Dunava priteče iz Avstrije, ino malo da ne vse reke in rečice omenjenih dežel tekó v Dunavo.

K temu pride, da leži na severni strani, pri vzhodnem koncu Avstrije, Sedmograška

dežela kakor velika terdnjava tako, da nobeden sovražnik ne more lahko v njo — vendar pa lahko stoji v tej široki ino dolgi trdnjavi velika avstrijska armada, ki plane na polje v rumunske knježevine, kedar hoče — ino ki prehodi tiste dežele v nekoliko dneh do črnega morja.

Iz tega sledi, da Avstrijska armada lahko brani Rusom, daleč marširati proti jugu, in zgodovina je to že večkrat dokazala. Da molčim o prestarih zgodbah, navedem le vojske 1829. in 1855. leta. Prvikrat so Rusi uže bili za Balkanom, ali Avstrija se je ustavila, in Rusi so šli nazaj. Takisto se je zgodilo leta 1855, in lahko bi se zgodilo tudi letos.

II. Razmera mej Avstrijo in navedenimi spodnjedonavskimi deželami se je razvila tako, da nij dosihmal politična, nego zgolj kupčijska. Skoro vsi obrtniški pridelki, ki se porabijo v teh deželah, pridejo iz Avstrije. Kar se naredi iz svile, platna, pavole, železa ali lesa, stekla ali usnja itd. prodajamo tje kaj; nasproti kupujemo tam žito in živino, les itd. Ta kupčija je velevažna za Avstrijo, ker pri nas živi mnogo ljudi po pridelkih svoje obrtnije, in vzhodna stran je uže skoro edina, kjer stane ljudstvo, manj izobraženo v obrtnijah, nego smo mi sami. Nikakor nij vse jednako, ali ostane vse pri starem v tistih deželah, ali postane nova vlada tam, ki je ruska, ali saj v ozki kupčijski zvezi z Rusijo. Rusija namreč razvija svojo obrtnijo po velikih colninah, in izključila bi nas v kratkem od sejma v tistih deželah, če tam pridobi vladu ali če postavi na videz samostalno vladu, pa od Rusije odvisno.

Avstrijska vlada to tudi dobro pozna, in se trudi za obrambo svojega kupčijskega vpliva;

vendar sredstva, ki se rabijo dosihmal, nijso dosti močna braniti si ta vpliv.

V rumunskih knježevinah vlada uže pruski knez, ino Prusi (ž njimi vred vsi Nemci) ne deržijo križema rok, da bi nas izpodrinoli. Druge dežele zdihujejo pod Turkom — ali Avstrijska vlada jim ne priskoči, nego stori le toliko — kolikor je treba storiti, da si vbrani saj nekoliko svojo kupčijo. Vender Angleži ino Francozi se pripravljajo, nas tudi tam izpodrinoti. Vse železnice na Turškem začnejo se na južni strani pri egejičnem morju, nobena ne na severni strani, pri avstrijski meji. To pomeni, da angleško ino francosko blago prihaja po turških železnicah vedno bliže, ino da bode kmalu izključilo naše blago iz tega sejma, kar ga še imamo.

Avstrija je tedaj nekako v nevarnosti pri tem sejmu, ino mora danas ali sutra — bolje prej ko slej — rabiti druga sredstva, nego diplomatska, da se vbrani velike škode.

Razun kupčijske razmere pa imamo še dosti drugih razmer k tistim deželam. Ljudstvo je južno-slovansko ino rumunsko. V Avstriji pa je dosti južnih Slovanov i Rumunov, ki so vže bolj izobraženi, ki imajo višje učilnice i železnice, ki so navajeni drugega političnega življenja, nego je v Turčiji. Literarna zveza ni majhena, ino dosti zdravnikov, profesorjev itd., ki so v Avstriji rojeni, služijo v tistih deželah. Zadnja vojska je tudi zopet dokazala staro geslo: kri nij voda!

III. Razmera mej Rusijo in tistimi deželami je popolnem različna. Med njimi nij toliko kupčije, ali skoro nobene. V Rusiji ne stanujejo niti Rumuni, niti ne južni Slovani. Rusija je res slovanska država, ali se ne dotika celo južnih Slovanov v teh deželah,

Listek.

Prižigalec.

(Roman, v angleškem spisala Miss M. Cummins poslovenil J.)

(Dalje.)

Petindvajseto poglavje.

Pravijo ljudje, da drugega sveta Sence dušo v spanji obiskujejo.

Bila je sreča za Jerico, da so se z zahvalnim tednom v šoli V—ovi približale počitnice, da bode imela več časa, opravljati pomnožene skrbi. Zdela se jej je tudi posebna dobrota božja, da je Jovanka radostna privolila stopiti v službo k gospe Sullivanovej in Jerici pomagati. Rekla je, da sicer ne gre rada od hiše, vendar ne more odreči ničesar mladi gospe, ki jej je bila tako dobra. Jerica se je bila bala, da bi Malnarica ne mogla dati Jovanke od sebe, ker ima bolno Nani Grantovo v hiši. Ker pa je bila Marija, njena

druga hči, nenadoma prišla domov, pogrešala je prav lahko ono od obeh. Po navodu Jerice je Jovanka, ki je bila jako spretna in snažna, mogla čez malo dni prevzeti vsa opravila gospe Sullivanove in celo za njene osobne potrebe toliko skrbeti, da je Jerica lahko po gostoma obiskavala Nani Grantovo; ta je bila sedaj jako potrebna tuje pomoči, ker jo je mrzlica ravno najhujše tresla.

Komaj nam je treba omeniti, da v Jeričnem spominu nij ostalo najmanjšega sledu o grenkosti in razkačenosti, če prav se je živo spominjala nekdanjih bolečin pred hudo palico Nani Grantove. Če se je spominjala minolosti, zgodilo se je le, da je milovala svojo preganjavko ter jej odpuščala. Če je premišljevala, kako bi ravnala z nekdanjo tako črteno zatiralko, premišljevala je le, kako bi jej najboljše stregla in pomagala.

Zato je noč za nočjo prečula pri postelji bolne žene, ki je sicer še bledla, vendar je bila popolnem izgubila strah, katerega je

blezo s prva pričo nje občutila. Nani je mnogo govorila o malej Jerici, časih je govorila tako, da je Jerica mislila, da jo je izpoznala, še večkrat pa tako, kot bi mislila, da otroka nij tu; še le čez dolgo časa je Jerica prišla do prave misli, da jo je bolnica imela za njeno mater, katerej je bila jako podobna. Mrzlična in v svojej vesti vznemirjena Nani je namreč mislila, da se je ta povrnila in zahtevala svojega otroka od nje, če prav jej je pri zadnji nje bolezni sama stregla. Ker jej je Jerica neprestano zagotavljala svojo blagosrčnost ter se neprenehoma trudila, da bi jo umirila in vtolažila, mislila je nazadnje Nani Grantova, da je razžaljena mati našla svojega otroka zdravega in veselega in da ne vé ničesar, kako hudo je z njim ravnala.

Neko noč — bila je zadnja Naninega življenja — jo je slišala Jerica, ki jo je bila prejšnji dan komaj zapustila in je še zmerom pri njej čula, imenovati njeno ime in imena še nekaterih drugih oseb. Približala se je po-

ker med njimi so Rumuni, ki Rusijo popolnem ločijo od Srbov in Bulgarov.

To je velevažno, in zadnja vojska je zopet dokazala, koliko zavira je v tem položaji. Kako so se morali truditi Rusi, da so mogli njihovi prostovolci skozi Rumunsko prihiteti Srbom na pomoč! In vsakako sitno je za Rusijo, proti sovražniku armado poslati skoz tujo državo ali državico.

Vender je ruski vpliv velik v teh deželah, ker prvič je Rusija od nekdanj mnogo storila in žrtvovala za kristijane v Turčiji, ki so jednakega verozakona z Rusi, še več storila, kot slovanska država za svoje brate, južne Slovane. Nij dvombe, da hrepeni ves ruski narod po vojski proti Turkom, in to ne iz sebičnih uzrokov, nego le, da osvobodi svoje brate štiristoletnega jarma. Zakaj se pa ne začne vojska?

To ima dovolj vzrokov. Ko bi Rusija imela vojskovati le proti Turkom, to delo bi bilo kmalu opravljeno. Ali uže zgoraj sem omenil, da Avstrija stoji na Sedmograškem; in Avstrija — to moremo pripoznati brez ovinkov — ne more nikakor privoliti v to, da postanejo navedene dežele ruske. Neki ruski general je tudi rekel, da Rusi morajo marširati čez Beč v turški Carigrad. Rusi bi tedaj morali vojskovati tudi proti naši državi, ako hočejo v Bulgarijo ali Srbijo. Taka vojska bi vže bila dvomljiva. Akoravno nas Rusi lahko napadejo v Galiciji, vendar jako težko v taistem času nekaj pridobijo pri spodnjem Dunavi, ker tam smo mi močnejši.

Ali s tem še nij konca. Kdor je čital nemške časopise zadnjih 10 let, zvedel je tudi, da nemški narod hrepeni po vojski proti Rusom. Zlasti od leta 1871—75 se je to izreklo jasno celo v znanstvenih časnikih. Vodilne misli nekega članka v „Ausland“ so bile: Ako hočemo Nemci ostati močna, najmočnejša država v Evropi, treba je brž ko brž vojsko začeti proti Rusom. Ker gotovo je, da se hočejo Francozi maščevati nad nami, in da si bodo skusili Rusa pridobiti kot zaveznika. Sedaj je pa Francija še oslABLJENA po zadnji vojski, sedaj je čas udariti na Rusa. Rusija se tudi tako hitro razvija v najnovejšem času po železnicah itd., da hitreje raste vojna moč Rusije, nego naša. Bolj ko odlagamo to vojsko, bolj težka bode za nas!

Tako je pisal znanstven časnik. In nedavno je odkril tudi neki višji vojskovod nemški

svoje misli v časniku „Uiber Land und Meer“ pod naslovom „Militärischer Unverstand“. Tam smo čitali, koliko važno je znanje tujih jezikov, in temeljita zemljepisna znanost za vojaka, zlasti za častnika. Le po teh sredstvih — pravi dopisnik — je bilo mogoče, s takim vspehom se boriti proti Francozom, ker nemški častniki so bili popolnem naučeni francoščine in francoškega zemljepisa. Denes pa bi ravno tako bilo potrebno, naučiti se ruskega jezika, in zemljepisa ruskih dežel, ker tam bode naša prihodnja vojska.

Navedel sem le dva primerljeja, ki se mi zdita važna zato, ker sem ju našel v časnikih nepolitičnih. Lehko pa bi navedel mnogo, prav mnogo primerljejev iz političnih časopisov. Znano je, da Nemec — saj neljubi Slovana, najmanj pa močnega Slovana, kakor je Rus. Ko ne bi bilo starega prijateljstva in rodovinskih zvez med rodoma, ki vladata v Prusiji in Rusiji, lahko bi uže doživeli napovedano veliko vojsko med Nemci in Rusi.

Ruska vlada pa sama tudi dobro vé, koliko je vredno nemško prijateljstvo. V zadnji dobi so hujskali nekateri nemški častniki, naj vendar začne jednok Rusija svojo vojsko proti Turkom. Na to je odgovoril neki ruski častnik (čital sem to v nemški prestavi), ki je pre dovoljni zvezi z rusko vlado: Kako pa to, da nas hujskate v boj? Ali mar želite, da bi se mi zapletli v vojsko?

Brž ko ne bi se tedaj morala boriti Rusija ne le proti Avstriji in Turčiji, nego tudi proti veliki sili nemškega carstva; to pa bi bilo preveč.

K temu pa štejem še sledeče okolnosti: Rusija ima dosti opraviti v Aziji, kjer si je podvrgla nedavno nekoliko mohamedanskih — roparskih — držav in državic, in podvreči jih bode morala še več. Dokler ima Rusija namreč roparske države za sosedo, mora naprej, akoravno ne bi htela. Gotovo je, da ima tam precej opraviti, ker vojaška zmaga še ni tolikega pomena, da je vse v redu. K temu je treba cest, sodnij, šol in mnogoletnega dela.

Francoska republika pripravlja za prihodnje leto svetovno razstavo, tedaj gotovo sedaj nij pripravljena, udeležiti se vojske za ruske namene.

V Avstriji pa je na čelu vladnih organov grof Andrassy, rojen Magjar.

Angleži so prijatelji Turkom, ker tam imajo najboljši sejem za svojo obrtnijo, in

očitno žugajo vojsko proti Rusom, ako bi jo ti začeli proti Turku.

Lahi so jedini narod, ki bi se morda na rusko stran postavil, pa le v ta namen, pridobiti kosček turških dežel v namen popolnega polaščevanja — ker Lahi ne mislijo na to, Slovanom pripomagati k narodnemu razvitku.

To so slabi nazori za rusko vojsko, in nij čuda, da te vojske še nij.

(Konec prih.)

Dr. Janko Sernee.

Interpelacija slov. poslanca g. Vilj. Pfeiferja in tovarišev

na nj. vzvišenost gospoda finančnega ministra o breobzirnem izterjevanji davkov na Dolenjskem, ki je po mnogih slabih letinah ubožalo.

„Znano je, da so letine uže več let na Dolenjskem jako slabe. Razdrle so vse blagostanje in so podkopale premoženje in gospodarstvo kmetskega ljudstva.

„Znano je dalje, da se je posebno v črnomeljskem, metliškem, novomeškem, koštanjeviškem in nekaj tudi v krškem sodnijskem okraji uže od leta 1873 slabim letinam pridružila še toča, povodenj in druge elementarne nesreče. V takih razmerah, zaradi te dvojne nesreče, ljudstvo čedalje ubožnejše postaja.

„Znano je končno, da če ima kmet slabe žetev, nema nič dohodkov, začne se pomanjkanje, katero le več dobrih žetev lahko popravi, nikakor pa tega ne morejo popraviti vedne slabe letine.

„Se ve da je potreben nasledek vsega tega, da posestniki ne morejo svojih stroškov pokrivati, in da tudi z odrajtavanjem zemljiških davkov zaostajajo in toliko bolj zaostajati morejo, ker tudi davki na Kranjskem nijso prav odmerjeni po dohodkih, kakor po družih deželah.

„Vlada ničesa ne stori, da bi to siromaščino olajšala. Človek bi mislil, da ker tega ne stori, bo vsaj pri izterjevanji davkov nekoliko bolj prizanesljivo ravnila z nesrečnimi kmeti, ki svoje nesreče nijso sami krivi; kajti to bi morala, ko bi človekoljubna bila. Gospodarsko previdna vlada bi morala kmetijski stan vedno varovati.

„Namestu tega pa so oni uradniki, katerim je izterjevanje davkov izročeno, tako delavni, da je res škoda, da nemajo bolj hvaležnega dela.

stelti ter je pazno poslušala, ker zmerom se je nadejala, da bode iz teh le nekoliko zvrstjenih blodnjah pozvedela kaj o svojem prejšnjem življenju. A njenega imena nij več ponavljala in nekaj časa mrmrala je Nani Grantova popolnem nerazumljivo. Kar se je nenedoma vzdignila in obrnivi se k osobi, katero je videla pred soboj, je glasna vskliknila: „Štefan, Štefan! daj mi uro nazaj in povej mi, kaj si storil s prstani. Ljudje bodo prašali, in kaj jim čem reči?“ Črez nekoliko trenutkov je uprla oči strmo v steno ter je rekla s slabejšim, a ravno tako milim glasom: „Ne, ne, Štefan, nikdar ne bodem povedala — nikdar ne bodem — nikdar!“ Oni trenutek, ko je izustila te besede, zganila se je, obrnila se, zagledala Jerico pri postelji in vsa prestrašena je bolj vpila, nego vprašala: „Kaj ste slišali? Da,“ nadaljevala je, „slišali ste in bodele povedali. Oh! če to storite.“ Hotela je šiniti iz postelje, a onemogla je padla nazaj na zglavje. Jerica je bila vsa zmedena ter

je poklicala Malnarja in Malnarico, ki sta bila uže pripravljena, da jih bode po noči poklicala in sta spala v bližnji sobi. Mislila je, da njena osoba tako draži Nani Grantovo, izročila jima je umirajočo ženo ter je skušala v drugem kraji hiše umiriti svoje vznemirjeno srce in svoje razdražene čutnice. Črez eno uro jej je povedal Malnar, da se je Nani precej vmirila, a da je izgubila vse moči ter se bliža svojemu koncu; — Jerici se je vendar zdelo najboljšo ne iti več v sobo. V kuhinji se je vsedla k ognju, ter je premišljevala čudovite dogodke, katerim je bila priča. Danilo se je ravno, ko je prišel Malnar jej povedat, da je Nani Grantova izdihnila svojo dušo.

Ko je bila s tem Jerica izvršila delo usmiljenja, odpuščanja in krščanske ljubezni, hitela je domov, da bi se kolikor mogoče okrepila za težave in nadloge, katere so je še čakale.

In treba jej je bilo nenavadne moči in

kreposti, da je preživela dobo, katero imajo po gostem ljudje na tem svetu preživeti, kadar bolečine, bolezni in smrt tako nagloma sledé druga drugej, da predno se od enega udarca opomorejo in z nova ukrepijo, udari jih osoda božja z nova, ter pomnoži uže prej silovito moč bolečine in žalosti. Še nijso bili minoli trije tedni po Nani Grantovi smrti, zbolel je Pavel Cooper ter je po kratki bolezni šel k večnemu počitku. Res, da se pri teh dveh primerljijih še nijso bili izbudili najglobokejši čuti v Jeričinem srci, vendar nij bilo lahko niti za telo niti za srce osemnajstletne devojke izpolniti vse dolžnosti, katere so jej ti dogodki nakladali, in to o času, ko je nje srce mučil strah pred novo in mnogo bridkejšo bolečino. Prehudo je tudi pogrešala Emilije, ker je bila vajena pri njej iskati sveta in tolažbe, v časih posebnih težav in nadlog pa od nje se učiti potrpežljivosti in udanosti, kateri kreposti je Emilija tako živo vpodobljala. Od potnikov je dobila le en sam list in ta je obsegal malo

„V omenjenih okrajih dolenjskih se zemljišča vedno eksevirajo, pri okrožni sodnji v Rudolfovem je bilo 10. jan. t. l. 15 dražb, 22. jan. 9, 1 febr. 13.

„Postavna triletna prioriteta davkov, če tudi so zagotovljeni v uradnih knjigah, ne zadostuje več, in finančna direkcija kot vodilni urad razglasa okrožnice, v katerih se davkarskim uradnikom naroča, da vse zaostale davke na konci vsacega leta po realnej eksekuciji izterjajo, sicer pridejo v disciplinarno preiskavo.

„Pri davkarji v Rudolfovem so meseca novembra 1867 nad petsto goldinarjev za realne eksekucije zaračunili; vojake vkvartirajo za kazni kmetom, če ne plačajo davkov; vojaki pa poleg vsega še ošabno terjajo dobre postrežbe in jedi.

„Da bolj natanko posvetim to brezobzirno izterjavanje davkov — ki v zasobnem življenji na trdosrčne oderuhe opominja — povem naj, da je posestvo M. Kuntariča v Verhovski vasi, ki je bilo po sodnji cenjeno na 1130 gld., kupila kostanjevska sodnja pri eksekutivni dražbi za dva goldinarja, in sicer 30. oktobra 1876.

„Ako bodo oni, ki davke izterjavajo, takoravnali, potem, se Dolenjsko pač ne more opomoči, in kmetско gospodarstvo, prvo in najtrdnjeje v državi, se bode zdrobilo pod težkimi udarci eksekucijskega kladiiva, in vrednost posestev se bode po posilnem potratenji uničila.

„Zato podpisani stavijo na slavno vlado sledeča vprašanja:

1. Ali slavna vlada vé za to zlostanje, za katero strašen izgled je omenjeno trdo okrožno pismo pa da je kostanjevska davkarja posestvo, ki je bilo na 1130 gld. cenjeno, kupila za dva goldinarja?

2. Ako vlada o tem ravnanji vé, kaj misli storiti, da to odstrani?

„Ali vlada misli zmanjšati posestvene dražbe v obubožanih krajih na Dolenjskem, in kateri so pogoji, da bi vlada odložila plačanje davkov do prihodnje žetve ali pa popolnem odpisala zaostale davke?

3. Posebej še: ali je davkarjam uradno ovoljeno ali pa celo naloženo, da pri dražbah tudi licitirajo, in ako je, ali bi ne bila uže naravna pravičnost, in dolžnost, katero zapoveduje stališče c. kr. urada, da ponudi za po-

jej vsečnega, ker ga je pisala gospa Ellisova. Pisan je bil v Havani, kjer so bivali v hiši, katero je oskrbovala neka Amerikanka; bila je napolnjena obiskovalcev iz Bostona, Novega Jorka in drugih mest Severne Amerike.

„Jerica! pri vsem vendar nij posebno lepo“, pisala je gospa Ellisova, „in želela bi le, da bi bili zopet doma, to pa ne toliko zaradi mene, kot zaradi Emilije. Tukaj se počuti zelo tujo; temu se ne čudim, ker je zelo neprijeten kraj. Okna nemajo oknic, ampak so zaveržene in zamrežene kot v ječi in v celej hiši nij niti preproge, niti peči, če prav je zjutraj včasih zelo mrzlo. Tu biva neka vdova s svojim bratom in nekojimi sestričinami. Vdova je prava spogledljivka, ki, kakor se mi dozdeva, naj mi to verjamete ali ne, ali nastavlja zanko gospodu Grahamu ali ga pa vodi za nos. Prava blebetulja je, ki se rada kaže in druge vodi; gospod Graham pa je trapast dovelj, da leta za njo in z njo hodi na vse izlete. To je presmešno — in sam gospod šteje sedaj čez pet in šestdeset let!

sestvo, katerega cenilna vrednost zaostale davke presega, vsaj toliko, kakor znašajo zaostali davki s stroški vred, ne pa manj?

Na Dunaji 19. marca 1877.
Pfeifer, dr. Oelz, Šrom, Karlon, Pflügl, dr. Vitezić, Zallinger, Neumayer, Brandis, Sternbach, dr. Valussi, Weber, Fanderlik, Schrems, Meznik, Pražák, Nabergoj, dr. Vošnjak, Hohenwart, Herman, Zeilberger, Fischer, Wurm, Mildschuh, Ganzwohl.“

Politični razgled.

Notranje dežele.

V Ljubljani 22. marca.

Češko glasilo „Politik“ začinja agitirati za neko zvezo Čehije z — Nemčijo. Ne vemo, ali je to le postransko žuganje, ali je resnoba. Če je poslednje, potem so Čehi hitro po smrti Palackega pozabili, kako jim je on risal Nemce v zgodovini. „Narodni Listi“ in „Posel z Prahy“ sta tudi odločno odbila vsako tako misel.

Dalmatinsko glasilo „Narodni list“ zopet začinja krepko naglašati potrebo zjedinenja Dalmacije s Hrvatsko. Da bi pač ta klic našel tudi v samej Hrvatskeji odziva, da bi vendar tudi tam narod zopet stopil v državopravno borbo! Časi so ozbiljni; kdor čaka, ta zamuja.

Ogerski minister Tisza je svoje prišaste mej poslanci pozval, naj ostanejo še nekaj dni v Pešti, naj ne odhajajo še domov, ker bode morda njihove navzočnosti še treba.

Vnanje države.

Črnogorci zopet na boj pripravljeni čakajo na meji svoje naturne trdnjave. — Hercegovinski vstaši so se zbrali v Banji in bodo vpadali v sredino Hercegovine. — Živo pa se je baje vstaja zopet začela v Bosni. Kakor „Pol. Corr.“ poroča, je pozval polkovnik Despotović v posebnem razglasu Bošnjake na boj, naredil tri oddelke in bode proti Gradiški in Banjaluki marširal.

Pred končanjem uredovanja dohaja ta-le telegram: iz Carigrada 21. marca: Črnogorci so naznanili, da se knez črnogorski odreka pač raznih pogojev, mej temi celo odstopa luke Špice, ali hoče vsakako imeti Nikšič. Turško ministerstvo je pa skenilo Nikšiča ne odstopiti. Torej hrabra Črnogora bode vojevala sama dalje.

General **Ignatiev** bode svoje bivanje v Londonu za en dan ali dva podaljšal, potem pa Rim na stran pustivši vračal se skozi Dunaj, kjer ga menda tudi še dovolj diplomatičnega dela čaka.

V **Carigradu** se množe znamenja, da bode kmalu zopet kakov velik sprevert prišel.

Emilija in jaz sve največ v najini sobi, ker ti gizdalini se ne zmenijo dosta za naja. Emilija ne pravi nobene besede, ter se najmanj ne pritoži, a to dobro vem, da tukaj nij srečna in da bi bila vesela, ko bi le ne bilo tega strašnega parobroda. Mislila sem, Jerica, da bodem poginila za morskó boleznijo, ko smo sem potovali, in bojim se vožnje domov, da ne vem kaj bi počela.“

Jerica je pogostem pisala Emiliji; ker pa je gospica Grahamova bila navezana na oči gospe Ellisove, ter je ta vsaki list pregledala upala si nij izraziti svojih najsrčnejših čutov in misli, kakor jih je izrazovala v pogovorih s svojo sočutno in milostljivo prijateljico.

Vsaka pošta iz Vzhodne Indije prinašala je poročila o Viljemu Sullivanu. Ta je bil srečen pri kupčiji in srečen celo v prognoanstvu, nadejaje se, da najbolj prikljubljeni mu prijatelji uživajo sad njegove pridnosti; in po navadi pisal je vselej svoje liste polne veselja.

(Dalje prih.)

Velika stranka hoče na vsak način odpraviti sultanovega svaka Mahmud-pašo in vojnega ministra, pa zopet Mithada nazaj poklicati. Od tega jedinega Turki upajo, da bi jih mogel iz kritičnega položaja izvleči.

Dopisi.

Iz Šoštanja 22. marca [Izv. dop.]

Šoštanska posojilnica je 19. t. m. imela svoj letni občni zbor, kateri je potrdil račun za l. 1876 in neke točke pravil spremenil. Delovanje posojilnice se je tudi v preteklem letu zdatno pomnožilo, kakor kaže sledeči račun. Znašal je namreč l. 1876 dohod: Gotovina začetkom leta 1505 gl. 59 kr., združni deleži 6050 gl., hranilnične vklade 36.073 gl. 23 kr., posojila 73.100 gl., vrnena posojila 173.386 gl. 50 kr., obresti za posojila 6542 gl. 12 kr., kreditna kavcija 600 gl., vrnene obresti 7 gl. 13 kr., združni fond 2774 gl. 59 kr., priklada za združni fond 3162 gl. 39 kr., konto za dividende 315 gl., razno 22 gl. 93 kr., naprej plačane obresti 297 gl. 91 kr., inventar 309 gl. 98 kr.; skupaj 304.147 gl. 37 kr. — Razhod: Združni deleži 550 gl., vrnene vklade 5992 gl. 93 kr., vrnene posojila 55.600 gl., posojila 230.984 gl. 93 kr., vrnene obresti 100 gl. 1 kr., kreditna kavcija 600 gl., obresti za posojila in hranilnične vklade 2108 gl. 63 kr., upravni stroški (koleki, nove knjige, remuneracije itd.) 831 gl. 98 kr., plače uradniške 583 gl. 26 kr., stanovanje 37 gl., inventar 31 gl., davki za l. 1875 in 1876 548 gl. 98 kr., združni fond 2716 gl. 85 kr., dividende 288 gl., razno 40 gl. 29 kr., gotovina 31. decembra 1876 3133 gl. 51 kr., skupaj 304.147 gl. 37 kr.; tedaj je cel denarni promet l. 1876 znašal **608.294 gl. 74 kr.** Bilanca koncem leta je kazala v aktivih: Gotovina 3133 gl. 51 kr., posojila na osebni kredit 53.528 gld. 43 kr., posojila na hipoteke 4070 gld., dolžne obresti 174 gld. 88 kr., naprej plačane obresti 140 gl. 43 kr., kreditna kavcija 600 gl., obresti za njo 24 gl., inventar po odbitih 10% 306 gl. 98 kr., razno 17 gl. 36 kr., skupaj 61.995 gl. 79 kr. Pasiva: Združni deleži (110 po 50 gl. popolnem vplačani) 5500 gl., hranilnične vklade 30.080 gl. 30 kr., obresti za nje 1289 gl. 48 kr., posojila 17.500 gl., naprej plačane obresti 875 gl. 80 kr., neizplačane dividende 27 gl., 6% dividenda za združne deleže 330 gl., združni fond 2774 gl. 59 kr., obresti zanj 166 gl. 44 kr., priklada za združni fond 3162 gl. 39 kr., čisti dobiček 289 gl. 79 kr., skupaj 61.995 gl. 79 kr. — Izkaz dobička in izgube: Debet, za hranilnične vklade izplačane obresti 1211 gl. 48 kr., obresti za posojila 2030 gl. 63 kr., obresti za združni fond 166 gl. 44 kr., upravni stroški 831 gl. 98 kr., plače uradnikov 583 gl. 26 kr., stanovanje 37 gl., davki 548 gl. 98 kr., naprej plačane obresti 875 gl. 80 kr., dividenda za združne deleže 330 gld., čisti dobiček 289 gl. 79 kr., skupaj 6905 gl. 36 kr. Kredit: vplačane obresti 6542 gl. 12 kr., naprej plačane obresti 315 gl. 51 kr., obresti za kreditno kavcijo 24 gl., vrnene obresti 7 gl. 13 kr., prihod za knjižice itd. 16 gl. 60 kr., skupaj 6905 gl. 36 kr. Čisti dobiček 289 gl. 79 kr. se je pridružil združnemu fondu. Tedaj znaša združeni ali rezervni fond koncem 1876 leta **6393 gl. 21 kr.** V ravnateljstvo in nadzorništvo so večidel dozdani udje izvoljeni, za denarničarja g.

Franc Vošnjak, pravni konsulent je g. notar Rapoc, kateri sploh posojilnico na vsaki način podpira.

Iz Hrastnika pri Dolu 17. marca [Izv. dop.] Pred nekimi dnevi smo čitali v „Slov. Narodu“ od necega sleparja iz Goriškega, ki je nekje tam bližje morja prosto ljudstvo sleparil, obetajoč, da hoče velikansk zaklad dvigniti jim. — Evo vam nekaj enacega. 15. t. m. priroma k nam neki rokovnjač ter kvasi, da je od papeža in od škofa poslan milodare nabirati k Mariji pomagaj na Brezje, da kdor mu da 20 kr., bodo se sv. maše na večno za njega brale, in sicer 6 maš v Rimu, 6 pa pri Mariji pomagaj na Brezji; ako mu kedo hoče še povrh dati 10 kr., bode jih nesel na sv. Višarje k sv. Antonu in tam hoče izprositi, kar kdo želi. Dejal je, da je on enak „desetemu bratu“, a nij deseti brat, in da je bil 6 ur zamaknen in je videl 9 korov angelov in Boga očeta v zlatem oblačilu, in da bode letos ravno na Silvestrov dan ob 7. uri umrl, in več enacega. In to njemu nij brez vspeha ostalo pri prostem ljudstvu. Rudarske žene, katerih je tukaj obilno število, so se prav pridno udeležile sleparske daritve s svojimi dvajsetnicami in ako je katera nij ravno pri rokah imela, je se ve da pri svojej sosedki na posodo vzela, samo da je omenjenega capina zadovoljila. In kadar je bil uže precejšno svoto nabral, jo je v stransko krčmo popihal, kjer se je božjih darij tako naložil, da je celi drugi dan „zamaknen“ preležal. Čudno temu, da se pri nas more kaj takega zgoditi. Saj imamo dobro obiskano šolo, s tremi prav marljivimi učitelji in imamo precejšnje število inteligentnih ljudi. Zatorej: omike nam treba.

Domače stvari.

— (Znanstvena slovenska predavanja) v ljubljanski čitalnici, ki so bila zadnje nedeljo končana z zanimivim branjem znane slikarja g. Franketa o umetnosti v domačem življenju, dala so, kakor čujemo, okolo 160 goldinarjev čistega dohodka za „narodno šolo“.

— (Pri cesarji) sta bila te dni gosp. Vidman in gosp. Kaltenegger. Zarad deželne zbornice?

— (G. Dimitz), pisatelj kranjske zgodovine v nemškem jeziku je dobil viteški križ Franc-Josipovega ordna.

— (Iz Pazina) se nam piše: Nesrečni časi! Dan za dnevom čujó se hudobije, umorstva, samoumorstva vrste se po časopisih. Evo zopet jeden taci nesrečnih činov. Zalo deklice kaci 18 let staro, hišina našega obče spoštovanega zdravnika V. koja v pohvalo cele rodovine svoj posel dokaj let opravljala, fantazirala je uže nekaj časa da ne more več živeti. Za rano nekoga dneva reka na pitanje, kakov smrd je v njenej spavnici, kratke besedice: nij se mi posrečilo! ter nagloma otide. A kmalu na to, v noči 15. t. m., obleče se prav ko bi imela se na ples ravnati, okinča si svoje belkaste lasce, prsa in ročice z zlatim prstanom, vtakne si nesrečno pismice v zaprsnice, vrže se na zofo. A pogubljeni puhi vzdigujejo se iz nesrečnega kotic, voljno razsvitljenega in žali žarki pošiljajo na blede lice spavajoče svoj svit in — smrt.

— (Iz Gribelj) se „Sl.“ piše: Dokler so bili sudi ali vradi po deželi na Hrvatskem razprostrteni, so se vsaj očitne, t. j. kotarske ceste popravljale in vzdrževale, tako, da se je vsaj naprej moglo; odkar pa tudi na Hrvatskem centralizem vlada, je dosti slabejši, kajti ceste na Hrvatskem so tako slabe, da človek ne more ne naprej ne nazaj. Cesta od Kolpe čez Podlipnik do Reke je takova, da je groza, in tako morajo trgovci hoditi v Karlovec iz Kočevja in Črnomlja čez Metliko namestu čez Griblje, ter na ta način zamude čez 3 ure. Iz tega sledi, da mora poleg velike siromaščine še hrana dražji postajati, ker moramo po koruzo in drugi živež hoditi v Karlovec; ker pa po nepotrebnem zamudimo 3 ure tja in tri ure zopet nazaj, tedaj skupaj 6 ur, znaša voznina za hektoliter najmanj 30 kr. več, kakor bi trebalo. A to nij čudno, ker cesta nij bila popravljena, odkar je gosp. Barabas sudac iz Modrušpotoka odšel, tega je pa uže preteklo okolu 8 let. Iz Karlovca se pa gospodom činovnikom menda ne zljubi na deželo, da bi se tem nezlogom kaj v okom prišlo. Dobro bi bilo tudi Ribniško graščino opomniti, in jej priporočiti, da popravi brod Griblje — Sraček, ki je jako slab; saj ona menda ima še dovolj lesa in tudi novcev za

delavce. Zarad trgovine pa je treba Hrvatsko deželo s Kranjsko v potrebni zvezi obdržati.

Tuji.

20. marca:

Pri Slonu: Klaus iz Gradca. — Jeretin iz Litije. — Waland, Ogrinec iz Kranja. Pri Maletti: Barth iz Dunaja. — Hartman iz Gradca. — Mausel iz Dunaja. — Böhm iz Pulja. — Wolf iz Dunaja. — Klingel iz Koroškega.

Dunajska borza 22. marca.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

Enotni drž. dolg v bankovcih	64	gld.	35	kr.
Enotni drž. dolg v srebru	68	"	40	"
Zlata renta	77	"	85	"
1860 drž. posojilo	110	"	50	"
Akcije narodne banke	823	"	—	"
Kreditne akcije	154	"	30	"
London	122	"	15	"
Napol.	9	"	75	"
C. k. cekini	5	"	77	"
Srebro	08	"	15	"
Državne marke	60	"	—	"

Ravnokar je v „Narodnej tiskarni“ v Ljubljani izšlo in se doiva:

VIII. zvezek „Listki“:

Pomladanski valovi.

Roman, spisal I. Turgenev, poslovenil dr. M. Samec. 8° 17 pol. Cena 60 kr.

Slovenske knjige.

V „narodnej tiskarni“ se dobé, in morejo tudi po poštne povzetji naročiti najnovejše slovenske knjige:

1. „Doktor Zober“, originalen slovenski roman od J. Jurčiča. Cena 60 kr.
2. „Kalifornske povesti“ od Bret Harte-a. Cena 50 kr.
3. „Tugomer“, tragedija v 5. dejanjih. Spisal J. Jurčič. Cena 60 kr.
4. „Na Žerinjah“, izviren roman. Spisal Janko Kršnič. Cena 60 kr.
5. „Župnik Wakefieldski“. Spisal Oliver Goldsmith. Iz angleščine poslovenil Janez Jesenko. Cena 1 gld.
6. „Mej dvema stoloma“, izviren roman. Spisal J. Jurčič. Cena 50 kr.

Franc-ove esence za življenje.

Gotovo in skušeno sredstvo proti večini boleznij z vspešnim učinkom in sicer tako, da bi mora vsaka gospodinja tako zdravilo pri hiši imeti. (53—42)

Jedino pravo dobiva se pri

Gabriel Piccoli,

lekarju, na dunajski cesti v Ljubljani.

Umrli v Ljubljani

od 15. do 19. marca:

Marija Lavrič, delavski otrok, 5 let, za sušico. — Marija Breskvar, 56 let, za prsno vodenico. — Valentin Kurnik, ključar, 32 let, za jetiko. — Matija Orenik, malar, za jetiko. — Janez Kralj, strežajski otrok, 9 mesecev, za sušico. — Martin Hribnik, delavec, 74 let, za rakom. — Antonija Butara, delavski otrok, 1½ leta, za kašljem. — Vincenc Hitzelberger, hišnega posestnika otrok, 7 let, za vodenico glavo. — Tomaž Majdič, berač, 57 let, za pljučnico. — Jožef Vidmar, gostinja, 60 let, za prehlajenjem. — Marija Senegačnik, gostinja, 62 let, za prsno vodenico. — Jakob Činkelj, havzirar, 59 let, za rakom. — Janez Justinu, kupcu, novorojeno dete in žena Pavla, 38 let, vsled krvotoka. — Ana Resnik, peričnikova žena, 70 let, za jetiko.

Loterijske srečke.

Na Dunaji 17. marca: 80. 82. 60. 5. 7.

V Gradcu 17. marca: 12. 65. 55. 76. 18.

Važno za vse,

posebno za krojače za moško in žensko obleko in suknjarje, kajti suknjene in volnate tvarine za suknje, hlače in cele obleke, kakor tudi za plašče za dame, suknje in jope se po najnižjih cenah prodajajo. — Človek se čudi, ako vidi cene na muštrih zaznamovane.

Naslov: „Tuchausverkauf“ Stefansplatz, Jasomirgottgasse, Wien.
(342—10)

Svarjenje.

Naši

ces. kralj.

dovoljeni

obdarovani god-

beni instrumenti

OCARINA

se zadnji čas posnemajo in od dunajskih firm v časnikih kot pravi slavé. Na zahtevanje več priznanih godbenih avtoritet in strokovnjakov objavljamo to svarjenje v interesu p. n. občinstva, da je posvarimo od nakupa drugje slavljenih takozvanih ocarin, ki se glede dobre kvalitete in jako čistih glasov z našimi c. kr. priv. prav italijanskimi ocarinami ne dadó primerjati.

Vsakdo, če tudi nij muzik, se uže po enourni vaji navadi na naši c. kr. priv. ocarini igrati in stane

St. I II III IV V VI VII
gl. 1.—, gl. 1.50, gl. 2.—, gl. 2.50, gl. 3.—, gl. 4.—, gl. 5.—.

Ocarine za spremljanje z glasovirom stanejo gld. 3.25.

Tiskani lahko umevni navodi se dobivajo k vsakemu komadu zastoj.

C. kr. priv. prave italijanke ocarine se dobivajo iz

Italienisches Musikinstrumenten-Depot, Wien, Burgring 3.

Opozorjenje! Vsak komad naše prave ocarine je s c. kr. patentom previden. Vse druge slavljené, ponarejene, ne privilegirane takozvane ocarine prodajemo po 50 kr., en gros še cenejše. (50—3)

Naročbe iz provincije urno proti povzetju. — Prodajalci dobodo rabat.